

GRAMATYKA MATURALNA

Artykuły 103-105

103. Noun Clauses - zdania podmiotowe, orzecznikowe i dopełnieniowe

104. Zdania z dwoma dopełnieniami - give me / give to me / buy for me

105. Shall, would i would like - propozycje, uprzejmość i zastosowanie

Materiał do matury podstawowej i rozszerzonej

Teoria - pułapki - tłumaczenia - transformacje - zadania - odpowiedzi

Podstawa merytoryczna: Informator CKE 2024/2025 oraz standardowa gramatyka angielska. Objaśnienia, przykłady i ćwiczenia są autorskie.

Spis treści

- 103. Noun Clauses - zdania podmiotowe, orzecznikowe i dopełnieniowe
- 104. Zdania z dwoma dopełnieniami - szyk, TO/FOR, zaimki i Passive
- 105. Shall, would i would like - propozycje, prośby, preferencje i funkcje
- Źródła i uwagi końcowe

103. Noun Clauses - zdania podmiotowe, orzecznikowe i dopełnieniowe

Ustawienia SEO

Element	Treść
Tytuł SEO	Noun clauses po angielsku - zdania podmiotowe, orzecznikowe i dopełnieniowe
H1	Noun Clauses - zdania podmiotowe, orzecznikowe i dopełnieniowe na maturze
URL	/noun-clauses-matura-angielski
Fraza główna	noun clauses matura angielski
Meta description	Noun clauses na maturę: what, that, whether/if, zdania podmiotowe, orzecznikowe i dopełnieniowe, szyk, błędy, transformacje i zadania.
ALT	Noun clauses - zdania podmiotowe, orzecznikowe i dopełnieniowe

Status w CKE

CKE wymienia zdania podrzędnie złożone podmiotowe, orzecznikowe i dopełnieniowe zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym. W przykładach pojawiają się m.in. What I know about it is confidential, The problem is that we need help, He promised that he would come soon oraz He'd like everyone to enjoy the party. Na rozszerzeniu CKE dodaje także konstrukcję All I did was (to) send him an apology.

Najważniejsza idea

Noun clause to część zdania, która pełni funkcję podobną do rzeczownika: może być podmiotem, dopełnieniem albo częścią orzeczenia po BE.

Funkcja	Pytanie	Przykład
podmiotowa	Co jest podmiotem?	What she said surprised me.
orzecznikowa	Co wyjaśnia podmiot po be?	The problem is that we are late.
dopełnieniowa	Co ktoś wie / myśli / obiecuje?	I know that Tom is busy.

1. Zdania podmiotowe - Subject Clauses

Cała część podrzędna jest podmiotem zdania.

What I need is more time.

To, czego potrzebuję, to więcej czasu.

What she said surprised everyone.

To, co powiedziała, zaskoczyło wszystkich.

Whether we go depends on the weather.

To, czy pojedziemy, zależy od pogody.

That he refused the offer surprised me.

To, że odrzucił ofertę, zaskoczyło mnie.

Konstrukcja z **that** jako podmiotem jest poprawna, ale bywa formalna. W neutralnym języku często naturalniejsze jest użycie **it**: *It surprised me that he refused the offer.* Konstrukcje z **it** zostały szerzej omówione w artykule 96.

2. WHAT nie znaczy tutaj tylko "co?"

WHAT w noun clause często znaczy THE THING(S) THAT - "to, co / to, czego / to, czym".

What I want is a quiet weekend.

To, czego chcę, to spokojny weekend.

I understand what you mean.

Rozumiem, co masz na myśli.

Take what you need.

Weź to, czego potrzebujesz.

Noun clause	Relative clause
I know what you need.	I know the thing that you need.
What he said was true.	The statement that he made was true.

3. WHAT vs THAT - bardzo ważna różnica

I know THAT Tom is tired.

Wiem, że Tom jest zmęczony.

I know WHAT Tom needs.

Wiem, czego Tom potrzebuje.

That jedynie wprowadza treść zdania. **What** samo pełni funkcję wewnątrz zdania: jest "tym, co / czego".

Jeżeli po polsku...	Najczęściej
"że..."	that
"to, co / czego / czym..."	what
"czy..."	if / whether

4. Zdania orzecznikowe - Predicative Clauses

Pojawiają się najczęściej po **be** i wyjaśniają, czym jest problem, pytanie, powód, fakt lub rezultat.

The problem is that we need more time.

The question is whether we can afford it.

The truth is that nobody knows the answer.

What matters is that everyone is safe.

W formalnym writingu bezpieczna konstrukcja to *The reason is that...*, np. *The reason is that public transport is cheaper.* Konstrukcja *The reason is because...* występuje w języku naturalnym, ale na egzaminie lepiej wybrać klarowne *The reason is that...* lub *This is because...*

5. Zdania dopełnieniowe z THAT

I think (that) this is a good idea.

She believes (that) the plan will work.

He promised (that) he would call.

We hope (that) everything will be fine.

I know (that) Tom has already left.

W wielu neutralnych zdaniach dopełnieniowych that można pominąć: I think you are right. Nie oznacza to, że zniknęła struktura podrzędna - po prostu spójnik jest niewypowiedziany.

6. Kiedy THAT lepiej zostawić?

- gdy jego brak utrudnia zrozumienie długiego zdania
- w bardziej formalnym writingu, gdy zależy nam na klarowności
- gdy po czasowniku pojawia się inny materiał i granica zdań byłaby niejasna

Nie usuwamy natomiast mechanicznie that ze zdań podmiotowych typu That he refused surprised me.

7. Dopełnieniowe WH-clauses - szyk twierdzący

I know where Tom lives.

She explained why she had left.

I remember what he told me.

We cannot decide which option is better.

W noun clause po where/why/what/when używamy szyku twierdzącego: where Tom lives, nie where does Tom live.

To ten sam mechanizm, który pojawia się w pytaniach pośrednich z artykułu 81, ale tutaj część podrzędna może być po prostu dopełnieniem czasownika, bez pytajnika.

8. IF i WHETHER - "czy"

I don't know if Tom is coming.

I don't know whether Tom is coming.

W wielu zdaniach dopełnieniowych if i whether są wymienne. Whether jest częstsze w stylu formalnym i jest wymagane w niektórych konstrukcjach:

It depends on whether we get permission.

po przyimku

I don't know whether to accept the offer.

przed to-infinitive

Whether we go or not depends on the weather.

gdy całe zdanie jest podmiotem

W starannym formalnym stylu wybieraj whether po przyimku i przed to-infinitive.

9. Dopełnienie + to-infinitive

VERB + PERSON/OBJECT + TO-INFINITIVE

I would like you to come earlier.

We expect Tom to finish the project.

She wants everyone to feel welcome.

They asked me to wait outside.

CKE w grupie zdań dopełnieniowych podaje także He'd like everyone to enjoy the party. Rekacja poszczególnych czasowników została szerzej omówiona w artykule 83.

10. ALL I DID WAS (TO)... - ROZSZERZENIE

All I did was (to) send him an apology.

All she did was (to) ask a simple question.

What I did was (to) call the police.

Konstrukcja podkreśla jedyną lub najważniejszą czynność. Po was możliwe jest to-infinitive, a bardzo często także bare infinitive. Pełny system emfazy i cleft structures znajduje się w artykule 92.

11. Czasy wewnątrz noun clause

Czas dobieramy do znaczenia. Sam fakt występowania noun clause nie narzuca czasu.

I know that she works here.

fakt teraz

I know that she worked here in 2022.

zakończona przeszłość

I know that she has worked here for five years.

od przeszłości do teraz

He promised that he would call.

future in the past / reported context

12. Noun clause a pytanie

I don't know where Anna is.

Do you know where Anna is?

W obu przykładach where Anna is ma szyk twierdzący. Znak zapytania zależy od całego zdania.

PODSTAWA - musisz znać

- What I need is... / What she said...
- The problem is that...
- I think/know/hope that...
- szyk twierdzący: I know where he lives
- if/whether w znaczeniu "czy"
- would like + person + to-infinitive

ROZSZERZENIE - szczególnie ważne

- różnica what vs that

- whether po przyimku i przed to-infinitive
- formalniejsze subject clauses
- All/What I did was (to)...
- transformacje między it-clause, what-clause i that-clause

Najczęstsze błędy

NIE: I don't know where does Tom live.

TAK: I don't know where Tom lives.

NIE: What I need it is more time.

TAK: What I need is more time.

NIE: I know what Tom is tired.

TAK: I know that Tom is tired.

NIE: I don't know if to go.

TAK: I don't know whether to go.

NIE: The problem is because we are late.

TAK: The problem is that we are late.

PRAKTYKA - Zadanie 1. Rozpoznaj funkcję

1. What she decided surprised us.
2. The problem is that we have no time.
3. I believe that he is telling the truth.
4. Whether we stay depends on the weather.
5. The question is whether Tom will agree.

Odpowiedzi

1. podmiotowa - całe What she decided jest podmiotem.
2. orzecznikowa - część po is wyjaśnia problem.
3. dopełnieniowa - treść po believe jest dopełnieniem.
4. podmiotowa - Whether we stay jest podmiotem.
5. orzecznikowa - część po is wyjaśnia question.

Zadanie 2. WHAT, THAT czy WHETHER/IF?

6. I know _____ you mean.
7. I think _____ Tom is right.
8. We haven't decided _____ to stay.
9. _____ she said was completely true.
10. The problem is _____ we need more money.
11. It depends on _____ the manager agrees.

Odpowiedzi

1. what
2. that / Ø
3. whether
4. What
5. that
6. whether

Zadanie 3. Popraw błędy

12. I don't know what does she want.
13. What I want it is a holiday.
14. The question is if to accept the offer.
15. I know what he is honest.
16. It depends on if we have enough money.
17. He would like that everyone enjoys the party.

Odpowiedzi

1. I don't know what she wants.
2. What I want is a holiday.
3. The question is whether to accept the offer.
4. I know that he is honest.
5. It depends on whether we have enough money.
6. He would like everyone to enjoy the party.

Zadanie 4. Tłumaczenie

18. To, czego potrzebuję, to więcej czasu.
19. Problem polega na tym, że nie mamy samochodu.
20. Nie wiem, gdzie mieszka Tom.
21. Nie zdecydowaliśmy jeszcze, czy zostać.
22. Chciałabym, żeby wszyscy dobrze się bawili.
23. Jedyne, co zrobiłem, to wysłałem mu wiadomość.

Odpowiedzi

1. What I need is more time.
2. The problem is that we don't have a car.
3. I don't know where Tom lives.
4. We haven't decided whether to stay yet.
5. I would like everyone to enjoy themselves / have a good time.
6. All I did was (to) send him a message.

Zadanie 5. Transformacje

24. The thing I need most is a few days off. WHAT -> _____ most is a few days off.
25. We may go or we may stay. It depends on the weather. WHETHER -> _____ depends on the weather.
26. I do not know the place where Anna works. WHERE -> I do not know _____.
27. My only action was sending an email. DID -> All _____ an email.
28. I want Tom to join us. LIKE -> I _____ us.

Odpowiedzi

1. What I need
2. Whether we go or stay
3. where Anna works
4. I did was (to) send
5. would like Tom to join

MINI-TEST - PODSTAWA

29. Complete: I know _____ Tom lives.
30. Correct: I don't know where is she.
31. Translate: Problem polega na tym, że potrzebujemy pomocy.
32. Complete: _____ she said surprised me.
33. Rewrite: I want you to be here. -> I would _____.

Odpowiedzi

1. where
2. I don't know where she is.
3. The problem is that we need help.
4. What
5. like you to be here

MINI-TEST - ROZSZERZENIE

34. Complete formally: It depends on _____ we receive permission.
35. Rewrite: The only thing I did was call him. Use ALL.
36. Explain the difference: I know that Tom wants a new phone. / I know what Tom wants.
37. Correct: Whether to go it depends on the price.
38. Translate: To, czy przyjmie ofertę, zależy od pensji.

Odpowiedzi

1. whether
2. All I did was (to) call him.
3. That wprowadza fakt "że Tom chce..."; what znaczy "to, czego Tom chce".
4. Whether we go depends on the price. / Whether to go depends on the price.
5. Whether he accepts the offer depends on the salary.

104. Zdania z dwoma dopełnieniami - give me, give to me i buy for me

Ustawienia SEO

Element	Treść
Tytuł SEO	Zdania z dwoma dopełnieniami - give me, give to me, buy for me - matura
H1	Zdania z dwoma dopełnieniami - szyk, TO/FOR i transformacje maturalne
URL	/dwa-dopełnienia-angielski-matura
Fraza główna	zdania z dwoma dopełnieniami matura angielski
Meta description	Dwa dopełnienia po angielsku: give me something, give something to me, buy something for me, TO/FOR, zaimki, Passive i zadania.
ALT	Zdania z dwoma dopełnieniami - give, send, buy, make

Status w CKE

CKE wymienia zdania z dwoma dopełnieniami zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym. Oficjalny przykład to *My boyfriend brought me wonderful flowers*. Ten temat łączy szyk zdania, rekcję czasowników, zaimki oraz stronę bierną, dlatego warto opanować go jako jeden system.

Najważniejsza idea

W zdaniu z dwoma dopełnieniami mamy zwykle OSOBE (recipient/beneficiary) i RZECZ (thing). Szyk zależy od czasownika i od tego, czy używamy TO czy FOR.

Tom gave me a book.

Tom dał mi książkę. me = dopełnienie pośrednie; a book = dopełnienie bezpośrednie.

1. Wzór: VERB + PERSON + THING

SUBJECT + VERB + INDIRECT OBJECT (person) + DIRECT OBJECT (thing)

She gave me the key.

Tom sent Anna an email.

The teacher showed us the answer.

My friend lent me some money.

They offered Kate a job.

My boyfriend brought me wonderful flowers.

Gdy osoba stoi bezpośrednio po czasowniku, nie dodajemy to ani for.

2. Wzór z TO - rzecz przed odbiorcą

VERB + THING + TO + PERSON

Czasownik	Person + thing	Thing + TO + person
-----------	----------------	---------------------

give	give me the key	give the key to me
send	send Anna an email	send an email to Anna
show	show us the photo	show the photo to us
lend	lend Tom some money	lend some money to Tom
offer	offer her a job	offer a job to her
pass	pass me the salt	pass the salt to me

3. Wzór z FOR - robimy / zdobywamy coś dla kogoś

VERB + THING + FOR + PERSON

Czasownik	Person + thing	Thing + FOR + person
buy	buy me a ticket	buy a ticket for me
make	make us dinner	make dinner for us
cook	cook them a meal	cook a meal for them
get	get Tom a coffee	get a coffee for Tom
order	order me a taxi	order a taxi for me
find	find her a seat	find a seat for her

4. TO czy FOR? - szybka logika

Znaczenie	Najczęściej	Przykład
przekazujemy / komunikujemy coś komuś	TO	send the file to Anna
robimy / kupujemy / zdobywamy coś dla kogoś	FOR	buy a ticket for Anna

To praktyczna reguła, ale ostatecznie trzeba znać wzór konkretnego czasownika.

5. Zaimki - bardzo ważna pułapka

Give it to me.

Daj mi to.

Send them to Anna.

Wyślij je Annie.

Buy it for me.

Kup mi to.

Gdy RZECZ jest zaimkiem (it/them), najbezpieczniejszy i standardowy szyk to: VERB + IT/THEM + TO/FOR + PERSON. Nie: give me it.

Przy rzeczowniku naturalne są oba warianty: Give me the book. / Give the book to me. Przy dwóch zaimkach wybieraj Give it to me.

6. SAY vs TELL - podobny problem szyku

Tell me the truth.

Say something to me.

TELL + PERSON + THING/CLAUSE, ale SAY + THING + TO + PERSON. Pełne say/tell w Reported Speech znajduje się w artykule 80.

7. Czasowniki, które NIE przyjmują zwykłego podwójnego dopełnienia

NIE	TAK
explain me the problem	explain the problem to me
describe me the situation	describe the situation to me
introduce me your colleague	introduce your colleague to me / introduce me to your colleague
mention me the problem	mention the problem to me
suggest me an idea	suggest an idea to me / suggest that...

8. WRITE, READ, TEACH - oba szyki zależnie od użycia

Write me an email. / Write an email to me.

Read the children a story. / Read a story to the children.

She teaches us English. / She teaches English to adults.

9. Pytania

Who did you give the key to?

Komu dałeś klucz?

What did Tom send you?

Co Tom ci wysłał?

Who bought you this book?

Kto kupił ci tę książkę?

Jeśli pytamy o odbiorcę przyimkowego, przyimek może naturalnie zostać na końcu: Who did you send it to?

10. Passive z dwoma dopełnieniami

They gave me a prize.

I was given a prize.

A prize was given to me.

Pierwszy wariant bierny z osobą jako podmiotem jest często bardzo naturalny. Podobnie: Kate was offered a job. / A job was offered to Kate.

11. Nie każdy czasownik zachowuje oba warianty tak samo naturalnie

Gramatyczna możliwość nie zawsze oznacza taki sam poziom naturalności. Np. offer a job to her jest możliwe, ale offer her a job zwykle brzmi naturalniej. W zadaniu maturalnym wybieraj konstrukcję zgodną z wymaganym słowem-kluczem i sensem zdania.

PODSTAWA - musisz znać

- give/send/show/lend/offer + person + thing
- thing + to + person

- buy/make/cook/get + person + thing
- thing + for + person
- Give it to me - szyk z zaimkiem
- explain something to somebody

ROZSZERZENIE - szczególnie ważne

- Passive z dwoma dopełnieniami
- transformacje TO/FOR
- czasowniki, które nie dopuszczają person + thing
- różnice naturalności między wariantami
- pytania z przyimkiem na końcu

Najczęstsze błędy

NIE: Give me it.

TAK: Give it to me.

NIE: Explain me the problem.

TAK: Explain the problem to me.

NIE: She said me the truth.

TAK: She told me the truth. / She said the truth to me.

NIE: Buy a ticket to me.

TAK: Buy a ticket for me.

NIE: Send an email for Anna.

TAK: Send an email to Anna.

PRAKTYKA - Zadanie 1. TO czy FOR?

39. Send the document _____ the manager.
40. Can you buy a coffee _____ me?
41. She made dinner _____ the children.
42. Please give this key _____ Anna.
43. I ordered a taxi _____ my parents.
44. He lent some money _____ Tom.

Odpowiedzi

1. to
2. for
3. for
4. to
5. for
6. to

Zadanie 2. Zmień szyk

45. She gave me the address. -> She gave _____.
46. Tom bought Anna a present. -> Tom bought _____.
47. The teacher showed us the answer. -> The teacher showed _____.
48. I made my friends dinner. -> I made _____.
49. He sent me the file. -> He sent _____.

Odpowiedzi

1. the address to me
2. a present for Anna
3. the answer to us
4. dinner for my friends
5. the file to me

Zadanie 3. Popraw błędy

50. Could you explain me this rule?
51. Give me it, please.
52. She said me something important.
53. I bought a new laptop to my brother.
54. He suggested me a better solution.

Odpowiedzi

1. Could you explain this rule to me?
2. Give it to me, please.
3. She told me something important. / She said something important to me.
4. I bought a new laptop for my brother.
5. He suggested a better solution to me. / He suggested that...

Zadanie 4. Tłumaczenie

55. Daj mi tę książkę.
56. Wyślij mi zdjęcia.
57. Kup mi bilet.
58. Wyjaśnij mi ten problem.
59. Nauczyciel pokazał nam odpowiedź.
60. Zaoferowali Kate pracę.

Odpowiedzi

1. Give me the book.
2. Send me the photos. / Send the photos to me.
3. Buy me a ticket. / Buy a ticket for me.
4. Explain the problem to me.

5. The teacher showed us the answer.

6. They offered Kate a job.

Zadanie 5. Transformacje

61. She gave the key to me. GAVE -> She _____.

62. Tom bought a present for me. BOUGHT -> Tom _____.

63. They offered Kate a job. OFFERED -> Kate _____.

64. Someone sent me these documents. SENT -> These documents _____.

65. Please explain this rule to Anna. EXPLAIN -> Please _____.

Odpowiedzi

1. gave me the key

2. bought me a present

3. was offered a job

4. were sent to me / I was sent these documents

5. explain this rule to Anna

MINI-TEST - PODSTAWA

66. Complete: Give the message _____ Tom.

67. Rewrite: Buy a sandwich for me. -> Buy _____.

68. Correct: Explain me the answer.

69. Translate: Ona wysłała mi e-mail.

70. Choose: Give me it / Give it to me.

Odpowiedzi

1. to

2. me a sandwich

3. Explain the answer to me.

4. She sent me an email. / She sent an email to me.

5. Give it to me.

MINI-TEST - ROZSZERZENIE

71. Rewrite in Passive: They gave me a second chance.

72. Rewrite in Passive with THING as subject: They offered Anna a job.

73. Correct: He described me the situation.

74. Rewrite using FOR: My mum made us breakfast.

75. Explain why "give me it" is not the preferred exam form.

Odpowiedzi

1. I was given a second chance.

2. A job was offered to Anna.

3. He described the situation to me.
4. My mum made breakfast for us.
5. Przy dwóch zaimkach / przy zaimku jako rzeczy standardowy szyk to give it to me.

105. Shall, would i would like - propozycje, uprzejmość i zastosowanie

Ustawienia SEO

Element	Treść
Tytuł SEO	Shall, would i would like - zastosowanie, różnice i zadania maturalne
H1	Shall, would i would like - propozycje, uprzejmość, hipotezy i zwyczaje
URL	/shall-would-would-like-matura-angielski
Fraza główna	shall would would like matura angielski
Meta description	Shall, would i would like na maturę: Shall I/We, Would you like, I'd like, hipotezy, future in the past, dawne zwyczaje i zadania.
ALT	Shall would would like - zastosowanie na maturze

Status w CKE

CKE wymienia shall i would wśród czasowników modalnych na poziomie podstawowym i rozszerzonym oraz would like to wśród konstrukcji czasownikowych na obu poziomach. W przykładach podstawowych pojawiają się m.in. Shall we go to the seaside this weekend?, Shall I help you?, What shall we do?, It would be a good idea, Would you like some tea? i I wouldn't like to be in his place. Na rozszerzeniu warto znać także formalne shall oraz would do opisywania dawnych zwyczajów.

Najważniejsza idea

Konstrukcja	Najczęstsza funkcja	Przykład
Shall we...?	propozycja wspólnego działania	Shall we go now?
Shall I...?	oferta pomocy / działania	Shall I open the window?
Would you like...?	uprzejma oferta / zaproszenie	Would you like some tea?
I'd like...	uprzejme "chciałbym"	I'd like to order.
would	hipoteza / przyszłość w przeszłości / dawny zwyczaj	It would be better.

CZĘŚĆ A. SHALL

1. SHALL WE...? - propozycja

Shall we go for a walk?

Może pójdziemy na spacer?

Shall we meet at six?

Może spotkamy się o szóstej?

Where shall we meet?

Gdzie się spotkamy / gdzie proponujesz się spotkać?

Shall we...? jest naturalnym sposobem proponowania wspólnej czynności, zwłaszcza w British English.

2. SHALL I...? - oferta / pytanie, co mam zrobić

Shall I help you?

Pomóc ci?

Shall I carry your bag?

Poniosę twoją torbę?

What shall I do?

Co mam zrobić?

3. SHALL - formalny styl - ROZSZERZENIE

The tenant shall pay the rent on the first day of each month.

The company shall not be responsible for any loss.

The agreement shall remain in force for twelve months.

W regulaminach i dokumentach formalnych shall może wyrażać postanowienie, obowiązek lub skutek prawny. To nie jest codzienna propozycja Shall we...?.

CZĘŚĆ B. WOULD LIKE

4. WOULD LIKE + rzeczownik

I'd like a coffee, please.

Poproszę kawę.

Would you like some tea?

Czy chciałbyś / chciałabyś herbaty?

5. WOULD LIKE + TO-INFINITIVE

I'd like to speak to the manager.

We'd like to book a double room.

Would you like to join us?

I wouldn't like to be in his place.

WOULD LIKE + TO + VERB

6. WOULD LIKE + PERSON + TO-INFINITIVE

I'd like you to come earlier.

We'd like everyone to take part.

She'd like Tom to call her.

Ta konstrukcja pojawia się także w artykule 103 jako typ dopełnienia.

7. LIKE vs WOULD LIKE

LIKE	WOULD LIKE
ogólne upodobanie	konkretna chęć / oferta teraz lub w przyszłości
I like coffee.	I'd like a coffee, please.
Do you like travelling?	Would you like to travel with us?

Nie zamieniaj ich mechanicznie. Do you like...? pyta o preferencję. Would you like...? składa ofertę lub pyta o konkretną chęć.

8. WOULD HAVE LIKED TO - niezrealizowana chęć

I would have liked to stay longer, but I had to leave.

Chciałbym zostać dłużej, ale musiałem wyjść.

She would have liked to study abroad, but she couldn't afford it.

Chciałaby studiować za granicą, ale nie było jej na to stać.

Konstrukcja odnosi się do przeszłej chęci, której nie udało się zrealizować.

CZĘŚĆ C. WOULD

9. WOULD w Second Conditional

If I had more time, I would learn Spanish.

What would you do if you won the lottery?

Pełne conditionals są w artykułach 64-68. Tutaj najważniejsze jest rozpoznanie funkcji would jako wyniku hipotetycznego.

10. WOULD - future in the past

She said she would call me.

I knew the journey would be difficult.

He promised he would help.

Z perspektywy momentu w przeszłości mówimy o czymś, co było wtedy przyszłe.

11. WOULD - dawne zwyczaje - ROZSZERZENIE

Every summer, my grandfather would take us fishing.

After dinner, we would sit outside and talk for hours.

Would może opisywać powtarzające się czynności w przeszłości. Nie używamy go typowo do dawnych stanów w taki sam sposób jak used to.

I used to live in Dublin.

Dawny stan - naturalne used to.

Pełne used to / would znajduje się w artykule 94.

12. WOULD - uprzejme prośby i propozycje

Would you help me with this bag?

Would you mind closing the window?

Would you rather stay at home?

Would you mind + -ing oraz would rather mają własne schematy. Would rather zostało szerzej omówione w artykule 70.

13. WOULD w typowych ocenach i sugestjach

It would be a good idea to book in advance.

It would be better to leave early.

That would be difficult.

Would tworzy dystans i łagodzi wypowiedź. Zamiast bezpośredniego It is better... możemy powiedzieć It would be better... .

14. SHALL vs WILL

W codziennym współczesnym angielskim will jest standardowym wyborem do zwykłej przyszłości dla wszystkich osób. Shall zachowuje szczególne funkcje: Shall I...? / Shall we...? oraz formalny styl dokumentów.

We will arrive at six.

Zwykła przyszłość.

Shall we arrive at six?

Propozycja / ustalenie: czy mamy przyjechać o szóstej?

PODSTAWA - musisz znać

- Shall we...? - propozycje
- Shall I...? - oferta
- What shall we do?
- Would you like + noun / to-infinitive
- I'd like + noun / to-infinitive
- would w hipotezach
- would jako future in the past

ROZSZERZENIE - szczególnie ważne

- formalny shall w regulaminach
- would do dawnych zwyczajów
- would have liked to
- would + bardziej złożone konstrukcje uprzejmości
- rozróżnienie funkcji would na podstawie kontekstu

Najczęstsze błędy

NIE: Would you like drink something?

TAK: Would you like to drink something?

NIE: I would like that Tom comes.

TAK: I would like Tom to come.

NIE: Shall I to open the window?

TAK: Shall I open the window?

NIE: She said she will call me. [mowa z przeszłości]

TAK: She said she would call me.

NIE: When I was a child, I would be very shy. [stan]

TAK: When I was a child, I used to be very shy.

PRAKTYKA - Zadanie 1. SHALL czy WOULD?

76. _____ we go now?
77. _____ I carry your bag?
78. What _____ you do if you had more money?
79. She said she _____ call later.
80. It _____ be a good idea to check the timetable.
81. Where _____ we meet?

Odpowiedzi

1. Shall
2. Shall
3. would
4. would
5. would
6. shall

Zadanie 2. WOULD LIKE - uzupełnij

82. I'd like _____ (speak) to the manager.
83. Would you like _____ coffee?
84. She would like Tom _____ (help) her.
85. We'd like _____ (book) a room.
86. I wouldn't like _____ (be) in his place.

Odpowiedzi

1. to speak
2. some / a
3. to help
4. to book
5. to be

Zadanie 3. Popraw błędy

87. Shall we to start?
88. Would you like come with us?
89. I would like that you help me.
90. He said he will be late.
91. My grandfather would own a small farm when he was young.

Odpowiedzi

1. Shall we start?
2. Would you like to come with us?
3. I would like you to help me.

4. He said he would be late.
5. My grandfather used to own a small farm when he was young.

Zadanie 4. Tłumaczenie

92. Może pójdziemy do kina?
93. Pomóc ci?
94. Czy chciałbyś herbaty?
95. Chciałabym porozmawiać z kierownikiem.
96. Powiedziała, że mi pomoże.
97. Kiedy byliśmy dziećmi, każdego lata chodziliśmy nad rzekę. Użyj WOULD.

Odpowiedzi

1. Shall we go to the cinema?
2. Shall I help you?
3. Would you like some tea?
4. I'd like to speak to the manager.
5. She said she would help me.
6. When we were children, we would go to the river every summer.

Zadanie 5. Transformacje

98. Why don't we go for a walk? SHALL -> _____ for a walk?
99. Do you want some coffee? LIKE -> _____ some coffee?
100. I want to speak to the manager. LIKE -> I _____ the manager.
101. She said, "I will help you." WOULD -> She said she _____.
102. I wanted to go, but I couldn't. LIKED -> I _____, but I couldn't.

Odpowiedzi

1. Shall we go
2. Would you like
3. would like to speak to
4. would help me
5. would have liked to go

MINI-TEST - PODSTAWA

103. Complete: _____ I open the window?
104. Complete: Would you like _____ (join) us?
105. Choose the better form for a general preference: I would like a coffee every morning.
106. Translate: Co mamy zrobić?
107. Rewrite politely: I want a glass of water.

Odpowiedzi

1. Shall
2. to join
3. I like coffee / I like having coffee every morning.
4. What shall we do?
5. I'd like a glass of water, please.

MINI-TEST - ROZSZERZENIE

108. What is the formal meaning of shall in: The company shall not be responsible...?
109. Rewrite: In summer, my grandfather often took us fishing. Use WOULD.
110. Complete: She said she _____ (not / be) late.
111. Translate: Chciałabym studiować za granicą, ale nie było mnie na to stać.
112. Explain the difference: Do you like coffee? / Would you like a coffee?

Odpowiedzi

1. Formalne postanowienie / obowiązek regulaminowy.
2. In summer, my grandfather would often take us fishing.
3. wouldn't be
4. I would have liked to study abroad, but I couldn't afford it.
5. Pierwsze pyta o ogólne upodobanie; drugie składa konkretną ofertę teraz.

Źródła i uwagi końcowe

- Centralna Komisja Egzaminacyjna, Informator o egzaminie maturalnym z języka angielskiego od roku szkolnego 2024/2025, sekcja 2.1. Zakres środków gramatycznych, w szczególności s. 36 oraz 41-43.
- CKE wymienia zdania podmiotowe, orzecznikowe i dopełnieniowe na poziomie podstawowym i rozszerzonym. Przykłady obejmują *What I know about it is confidential*, *The problem is that we need help*, *He promised that he would come soon* i *He'd like everyone to enjoy the party*; na rozszerzeniu również *All I did was (to) send him an apology*.
- CKE wymienia zdania z dwoma dopełnieniami na obu poziomach; przykład: *My boyfriend brought me wonderful flowers*.
- CKE wymienia *shall* i *would* na obu poziomach oraz *would like to* wśród konstrukcji czasownikowych. Na rozszerzeniu warto znać także formalne *shall* oraz *would* do opisywania dawnych zwyczajów.
- Wyjaśnienia, przykłady, tłumaczenia, transformacje i ćwiczenia w tym materiale są autorskie. Materiał nie reprodukuje treści podręczników gramatycznych.
- Zasada dydaktyczna całej serii: kontekst i znaczenie są ważniejsze niż mechaniczne "słowa-klucze". Jeżeli kilka form jest naturalnie możliwych, odpowiedzi wskazują to wprost.

Co dalej?

Artykuły 103-105 domykają zaplanowaną listę nowych materiałów gramatycznych. Kolejnym krokiem powinien być końcowy audyt całej serii 43-105 względem aktualnego zakresu CKE: sprawdzenie kompletności, powtórzeń, spójności oznaczeń PODSTAWA/ROZSZERZENIE oraz linkowania między artykułami. Nowy temat warto dodać dopiero wtedy, gdy audyt wykaże realną lukę.